

VINERI • 12 DECEMBRIE 2008 • ANUL LVIII NR. 50

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Pe urmele lui Moș Crăciun la Jula și la Micherechi
Copii în Catedrala Episcopală Sf. Nicolae
Harul artistului Ștefan Oroian*

CALENDAR ORTODOX

15 decembrie, luni – Sf. Sfințit Mucenic Elefterie; Sf. Mucenițe Antia și Suzana.
16 decembrie, marți – Sf. Prooroc Agheu; Sf. Mc. Marin; Sf. Teofana împărăteasa.
17 decembrie, miercuri – Sf. Prooroc Daniel și Sfinții trei tineri: Anania, Azaria și Misail.
18 decembrie, joi – Cuviosul Daniil Sihastrul; Sf. Mc. Sebastian și Zoe; Cuv. Modest (*Dezlegare la pește*).
19 decembrie, vineri – Sf. Mucenic Bonfatie; Cuv. Grichentie; Sf. Mc. Trifon; Cuv. Aglaia.
20 decembrie, sâmbătă – Înaintepăznuirea Nașterii Domnului. Sf. Sfințit Mc. Ignatie Teoforul (*Dezlegare la pește*).
21 decembrie, duminică – Sf. Muceniță Iuliana; Sf. Mucenic Temistocle.

AGENDĂ

15 decembrie

1938 – Prin Decretul Regal al lui Carol al II-lea s-a înființat Frontul Renașterii Naționale ca unica organizație politică permisă.

1998 – Senatul României a ratificat acordul româno-ungar de înființare a batalionului mixt de menținere a păcii.

16 decembrie

1910 – primul zbor experimental din lume al unui avion cu reacție, inventat și pilotat de inginerul român Henri Coandă.

1966 – s-a stins din viață pictorul Gheorghe Cohan.

1989 – revoluția de la Timișoara.

17 decembrie

1843 – s-a născut regina Elisabeta a României (Carmen Sylva).

1912 – a murit savantul și omul politic liberal Spiru Haret.

18 decembrie

1846 – a murit Veniamin Costache, cărturar, traducător și poet, mitropolit al Moldovei.

19 decembrie

1925 – apare, la București, săptămânalul „Cetatea literară”, condus de scriitorul Camil Petrescu.

20 decembrie

1858 – a murit, la Geneva, etnomuzicologul și compozitorul Constantin Brăiloiu.

21 decembrie

1883 – a apărut volumul „Poesii” de Mihai Eminescu, cu o prefață semnată de Titu Maiorescu, singurul tipărit în timpul vieții autorului.

1956 – a murit poetul Nicolae Labiș.

Citatul
săptămânii

„Cine are dreptate n-are de ce să amenințe, fiindcă dreptatea iese totdeauna singură deasupra. Cu strâmbătatea treci gârla câteodată, dar în râu te îneci cu siguranță; pe când cu dreptatea treci și marea.”

O. Goga (1881–1938)

Budapesta

Gala Naționalităților 2008

Institutul Cultural Maghiar din Budapesta va organiza duminică, 14 decembrie, festivitatea de decernare a premiului „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” pentru acele personalități din rândul naționalităților, care au desfășurat o activitate deosebită în viața culturală a minorită-

ților. Gala Naționalităților din acest an se va desfășura sub patronajul ministerului culturii *Hiller István*. Din partea comunității românești va fi premiată profesoara *Maria Sarca Zombai* din Chitighaz. Cu ocazia Galei Naționalităților, în incinta Institutului Cultural Maghiar (Budai Vígadó, piața Corvin nr. 8) se va deschide o expoziție din fotografie vechi despre Chitighaz, colecționate de profesoara Zombai. În cadrul seratei, care va începe la ora 17.00, după înmânarea premiilor va avea loc un program cultural la care își vor da concursul diferite formații și soliști ale naționalităților. Pentru a ac-

centua importanța limbii materne și a păstrării acesteia de către copii, comunitatea românească va fi reprezentată la gală de către două eleve ale școlii generale din Micherechi, *Carina Iuhas* și *Diana Bogdan* (foto), care vor spune povești în limba română.

E.I.

Seghedin

Club de film românesc

Seria de filme românești continuă luna aceasta la clubul de film românesc de la sediul ICR Seghedin, pe 17 decembrie, de la ora 19.00, cu filmul „Hârta va fi albastră” de *Radu Munteanu*. Filmul despre aventurile unui transportor blind-

dat într-una dintre nopțile Revoluției din decembrie 1989 a primit premiul pentru „Cel mai bun film” la cea de-a doua ediție a Festivalului Internațional de Film Eurasia, desfășurat la Antalya.

A. B.

Un an de existență
a ICR Seghedin

Filiala Seghedin a Institutului Cultural Român din Budapesta așteaptă publicul să sărbătorească împreună aniversarea unui an de la inaugurarea institutului cu sediul în Piața Dugonics nr. 2. Manifestarea va avea loc vineri, 12 decembrie, de la ora 18.00,

și va cuprinde expoziția de fotografie a lui *Adam Lukács*, intitulată „Un an cât zece” și cuprinde momente importante de la evenimentele institutului. Seara festivă se va încheia cu un recital al lui *Daniel Făt* și cu acordarea unor mențiuni media. A.B.

Premiile
ICR
pe anul
2008

Pe 15 decembrie, la Academia Maghiară de Științe din Budapesta (piața Roosevelt nr. 9), Institutul Cultural Român de la Budapesta va organiza, o seară-eveniment, unde vor fi decernate premiile de excelență pe 2008 ale institutului. Manifestarea va fi deschisă prin vernisarea expoziției „Piano 1270” a lui *Ștefan Călă-rășanu*. După decernarea premiilor, programul va continua cu un recital de operă interpretat de soprana *Simina Ivan*, acompaniată de *Andrei Roth* la pian. Seara se va încheia cu o recepție.

A.C.

Jula

Concertul Filarmonicii din Arad

Vineri, 12 decembrie, în sala festivă a Primăriei din Jula, Filarmonica de Stat din Arad, dirijată de *Dorin*

Frănșeș, va susține un concert de cameră din muzica lui *Joseph Haydn*, la care își va da concursul și so-

prana *Alexandra Guțu*. Concertul va începe la ora 18.00, iar intrarea este liberă.

A.B.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Matei Covaci** cântând **Moșului la vioară**
(Foto: Anca Butar)

Ziua Națională a României, sărbătorită la Julia

Pe 1 Decembrie, românii sărbătoresc, în orice colț al lumii s-ar afla ei, Ziua Națională, ziua Marii Uniri, cel mai important eveniment al istoriei românești. Sub acest context, Consulatul General al României la Julia, pe 3 decembrie a organizat Ziua Națională a României. La această serbare au onorat cu prezența personalități însemnate din rândul românilor din Ungaria și dincolo de graniță. *Ireny Comaroschi*, ambasadoarea României la Budapesta a înmănat o diplomă de merit pentru *Cornelia Taga*, fosta conducătoare, ieșită recent la pensie, a Grădiniței româ-

nești din Julia, pentru munca pedagogică și activitatea depusă în această instituție. *Ioan Fodoreanu*, consulul general la Julia a vorbit despre însemnătatea aniversării a 90 de ani de la Marea Unire, a evocat principalele momente ale acestui eveniment important din istoria poporului român: „Este marea noastră sărbătoare, care a marcat momentul cel mai semnificativ al istoriei naționale, împlinirea visului de veacuri al românilor de a se reuni într-un stat național unitar. Datoria noastră este ca împreună să construim un viitor pentru copiii noștri, ca ei să aibă certitudinea de a avea liniște și pace...”, a spus *Ioan Fodo-*

reanu. Cu ocazia Zilei Naționale, consulul general al României la Julia le-a adresat tuturor tradiționala urare românească „La mulți ani!”. Printre oaspeții de seamă ai festivității s-au aflat *PS Siluan*, Episcop al Julei, *Constantin Iuliu Aron*, consul general al României la Seghedin, primari și intelectuali din localitățile populate de români.

În cinstea Zilei Naționale, oaspeții au reușit să cunoască și o parte a sufletului românesc prin programul mai multor artiști români din Oradea și Satu Mare, și spectacole de muzică populară, urmat de o recepție la restaurantul Hotelului Parc din Julia.

A. Cioca

Ședință festivă în Parlament de Ziua Minorităților

Cu ocazia împlinirii a 15 ani de la adoptarea Legii privind drepturile minorităților naționale și etnice, în Parlamentul de la Budapesta se va ține pe 18 decembrie 2008 o ședință festivă. La conferință va aprecia politica statului maghiar față de minorități

Szili Katalin, președintele Parlamentului și *Gyurcsány Ferenc*, premierul Guvernului de la Budapesta. În cadrul ședinței festive se va înmâna Premiul pentru Minorități pe anul 2008. De la anul fondării distincției, din 1995 încoace, dintre românii din Ungaria au primit

acest premiu Consiliul Local din Micherechi, Echipa de păstrare a tradițiilor din Aletea, profesorii *Ion Budai*, *dr. Gheorghe Petrușan* și *dr. Maria Gurzău Czeglédi*. Printre cei propuși pentru premiul din anul 2008 se află și regizorul *Cornel Mândruțau*.

E.I.

Președintele Ungariei recunoaște falimentul autoguvernărilor minoritare

Se pare că sistemul de autoguvernări minoritare a dat faliment în cazul etniei rome – a spus *Sólyom László*, președintele Ungariei, la aniversarea a 15 ani de la adoptarea Legii pentru Minorități. În cadrul unei conferințe, ce a avut loc pe 3 decembrie la Academia Maghiară de Științe, *Sólyom* a arătat că problema minorității rome este

una specială și trebuie tratată ca atare. El a mai spus că, după experiențele de până acum se poate constata că sistemul de autoguvernări minoritare nu este bun pentru toate naționalitățile.

Cei doi organizatori ai conferinței, Oficiul Ombudsmanului pentru Minorități și Academia Maghiară de Științe, au semnat un

protocol de colaborare în care se obligă să sprijine împreună toate strădaniile, care sunt în interesul apărării drepturilor, răspândirii limbii materne și a culturii naționalităților din Ungaria. Documentul a fost semnat de ombudsmanul *Kállai Ernő* și președintele Academiei, *Pálkás József*.

E. Iova

EDITORIAL

Sărutul, noua politică a AȚRU

Camerașmanul de la Ecranul Nostru a fost tare inspirat la ultima ședință a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, când, probabil din plictiseală, a înregistrat cum sosesc membrii Adunării Generale la ședința din deplasare, de la Apateu. Înainte de a intra în sală, vicepreședintele *Gulyás* trecând pe lângă *Pappné* din Budapesta (soția renumitului *Papp Zoltán*, de a cărui nume se leagă strâns apariția etnobusinessului) i-a dat acesteia câte un pupic pe ambii obrăjori. Stop cadru! Să nu fi văzut bine? În timp ce președintele AȚRU, uneori își aduce aminte – pentru a arunca praf în ochi – să pomească la întâlnirile oficiale româno-române despre faptul că trebuie să luptăm contra etnobusinessului, până atunci vicele se pupă cu etnobișnițarii. Și o face asta chiar în fața camerei de luat vederi. (Credem că s-au pupat și alții, doar că pe aceea nu îi avem înregistrați pe film. Deocamdată.)

Suntem curioși, deci, câți miniștri, secretari de stat sau diplomați de la București vor mai veni pe la noi în vizită și se vor prefăca că nu văd ceea ce se întâmplă în fața ochilor lor. Că oficialitățile de la Budapesta nu vor să vadă și țin în viață un sistem nereprezentativ al minorităților este pentru că ei știu foarte bine ce fac, dar faptul că românilor se pare că nu le pasă de minciunea numită „autoguvernare românească” este de neiertat.

Dacă ar trebui să găsim o comparație pentru sărutul lui *Gulyás* cu *Pappné* nicidecum nu ne-am gândi la „Sărutul” lui Brâncuși, dar încă nici la sărutul trădător al lui Iuda, cel care l-a vândut pe Iisus, pentru că *Gulyás* nu i-a vândut pe românii din Ungaria, deoarece el nu are cu ei nici o treabă, nu-i reprezintă și nu i-a reprezentat niciodată, el este doar un aventurier în așa-numita politică minoritară, pentru că de aici se poate câștiga un salariu bunicel. Mai devreme ne-am gândi la sărutul dezgustător al lui Brejnev cu Honecker, când fostul lider de la Kremlin l-a ținut pe gură pe ultimul conducător al Germaniei de Est, iar imaginea aceasta a apărut în mii de afișe și imagini, reprezentând o iubire falsă, contra naturii.

Sărutul, ca o nouă politică a AȚRU, a apărut ca un element ciudat și la ședința din vinerea trecută, de la Primăria Julei, când s-au așezat la aceeași masă, alături de primărita și alți membri ai conducerii locale, trei membri de la AȚRU și trei din partea Autoguvernării Românești din Julia, pentru a discuta despre soarta liceului românesc. În „preludiul” întâlnirii, cei de la AȚRU au împărțit pupici pentru cei de la care vor să ia școala. Știm că pe vremuri, printre primii creștini, sărutul pe obraz era folosit ca un semn de pace. Să fi fost pupicii celor de la AȚRU un fel de semn de pace cu liceul românesc este greu de crezut, deoarece la „târguială” au aplicat același stil arogant și încrezut, ca până acum. Spunem târguială, deoarece cei de la AȚRU s-au dus la întâlnire ca la un târg, fără să-i deranjeze că la această piață nimeni nu are nimic de vândut. Și de data aceasta, triumviratul *Kreszta* – *Gulyás* – *Juhász* i-a aburit pe cei din fața lor cu lozincile „noi nu vrem altceva, decât binele școlii... ca școala să aibă mai mulți bani...”.

Problema este doar una și mare: că nu crede nimeni nici în promisiunile, nici în săruturile lor.

Eva Iova

Pe scurt...

COLINDELE ROMÂNILOR
DIN SERBIA

În aceste zile, în studioul postului de radio Victoria din Vârșeț se finalizează imprimarea primului audio CD cu cântece de Crăciun „E vremea colindelor”, transmite Romanian Global News. Contribuția la acest audio CD dedicat sfintelor sărbători de Crăciun și-au dat-o, ca producător muzical *Ioan Tudoran*, iar ca solo voce, tână *Rodica Panciovan*, care s-a prezentat la multe festivaluri din Serbia fiind apreciată de toți cunoscătorii folclorului românesc. Lansarea acestui CD va avea loc în Catedrala Ortodoxă Română din Vârșeț.

FILME ROMÂNEȘTI
DE 4 STELE

Cineștii români sunt în continuare pe val. *Cristian Mungiu* și *Cristian Nemescu* se regăsesc printre autorii celor mai bune filme lansate în Marea Britanie în 2008, conform unui clasament realizat de criticii de la The Times și Sunday Times. Din totalul de 100 de pelicule, doar cinci au primit calificativul maxim: The Dark Night, Gomorra, Man on Wire, There Will Be Blood și Time and Winds au adunat câte cinci stele. Urmează 95 de pelicule cotate cu patru stele. Dintre acestea, cel dintâi menționat (e drept, conform ordinii alfabetică) este „4 luni, 3 săptămâni și 2 zile”, drama lui *Cristian Mungiu* descrisă drept o realizare uluitoare și solicitantă, în care fiecare scenă a fost excelent gândită. „California Dreamin'” se numără, de asemenea, printre cele 100 de pelicule valoroase proiectate în Regatul Unit. Creația regretatului *Cristian Nemescu* este definită drept un film dens și amuzant, plin de surprize, un debut excepțional.

ÎNTÂLNIRE A POLIȚIȘTILOR
ROMÂNI ȘI UNGURI

Zilele trecute, o delegație a Inspectoratului de Poliție Județean Arad a efectuat o nouă vizită în Ungaria, la Seghedin. Delegația polițiștilor arădeni a fost condusă de comisarul șef *Alexandru Tanco* și a participat la întâlnirea partenerială anuală cu omologii maghiari, informează ericinfo.eu.

Preot ortodox, distins de Ziua Minorităților

La 8 decembrie, în Sala festivă a Centrului Civil „Phaedra” din Bichișciaba, românii, alături de minoritățile slovacă, poloneză și țigănească, au sărbătorit Ziua Minorităților. La această manifestare a fost prezent *Vantara Gyula*, primarul orașului Bichișciaba, din partea românilor din Ungaria *PSS Siluan*, episcopul *Julei, Ioan Fodoreanu*, consulul general al României la Iula, *Radu Florea*, consulul general al României la Seghedin și o delegație de la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad. Sărbătoarea din acest an a fost deschisă de către *Paulik Antal*, director-general adjunct al Departamentului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria din cadrul Cancelariei Primului Ministru, care în cuvântarea sa a pus accentul pe minoritățile naționale din Ungaria în context internațional. În cadrul solemnității, domnul *Paulik* a menționat că a devenit deja o tradiție ca în ajunul sărbătorilor de iarnă să fie distinși acei reprezentanți ai minorităților din județul Bichiș, care prin munca lor conștiincioasă au slujit minoritatea respectivă. Cele patru minorități au prezentat publicului numeros câte un program folcloric. Invitatul Autogovernării românești, *Viorel Trofin*, membru al Teatrului de Operă din Budapesta, a încântat inimile oaspeților cu frumoasele colinde românești. În cadrul acestei manifestări au fost înmânate

distincții acelor personalități, care au depus o activitate însemnată pentru românii din orașul Bichișciaba. „Autogovernarea minoritară a românilor din Bichișciaba înmână distincția pentru acea personalitate care a făcut cel mai mult pentru românii din orașul acesta. În anul acesta distincția Pentru românii din Bichișciaba o primește parohul bisericii ortodoxe din Bichișciaba, părintele *Teodor Marc*. După incendiul din vara anului trecut, domnia sa a lucrat foarte mult pentru biserică. Credincioșii ortodocși din acest oraș recunosc munca neobosită a preotului, care a făcut tot posibilul ca sfintele slujbe să fie din nou săvârșite în

această biserică”, a menționat *Gheorghe Gros*, președintele Autogovernării Românești din Bichișciaba. Acest semn de apreciere și succesul remarcabil al noului distins m-a îndemnat să-l felicit și să-l întreb despre impresiile sale: „Niciodată nu am așteptat să fiu distins. Viața pentru un preot este să lupte pentru biserică. Asta este și datoria mea”, ne-a mărturisit preotul *Teodor Marc*, iar mama noului distins, *Maria Marc*, cu ochii plini de lacrimi ne-a spus: „Ziua de azi a fost o zi frumoasă pentru mine, care va rămâne în amintirea și în sufletul meu pe veci. A fost o ocazie de mare bucurie și de mândrie.”

Ana Cioca

Daruri
de Moș Nicolae
la Macău

Sâmbătă, 6 decembrie, și la sediul Autogovernării Românești din Macău „a venit Moșul”, unde membrii autogovernării au întâmpinat copiii și cele câteva familii de români prezente cu dulciuri și pachetele de Moș Nicolae.

„Este prima orară când ne întrunim așa, avem azi ca invitați câțiva copii și oameni mai în vârstă. Însă, Autogovernarea din Macău a făcut și anul trecut pachete de Moș Nicolae, pentru copiii care au participat la cursul «Să-mi fii prieten», de cunoaștere a culturii și limbii române și pentru câțiva vârstnici. Credem că prin aceasta să le aducem puțină bucurie în suflete...”, ne-a mărturisit *Iulia Birta*, vicepreședinta Autogovernării Românești din Macău.

A.B.

Premiul „Cantemir” pe 2008
pentru părintele Boian
din Timoc

Pe 8 decembrie, în cadrul ceremoniei de decernare a premiilor TVR Internațional părintele *Boian Alexandrovic* din Timoc, Serbia, protopop de Dacia Ripensis a fost distins cu premiul „Dimitrie Cantemir” al Ministerului Afacerilor Externe, transmite Romanian Global News. În anul 2006, Premiul „Dimitrie Cantemir” a fost decernat, în cadrul Conferinței Comunităților Românești din Europa, doamnei *Monica Lovinescu*, iar în 2007 acesta a fost oferit domnului *Dorin Chirtoacă*, primarul municipiului Chișinău, tot cu ocazia Gălei Premiilor TVR Internațional.

Premiul „Dimitrie Cantemir” este acordat anual unei personalități din cadrul comunităților românești din afara granițelor pentru activitatea deosebită de promovare a identității naționale, lingvistice, culturale și religioase românești.

Părintele *Boian Alexandrovic* este fondatorul bisericii de la Mălainița, subordonată canonic

Bisericii Ortodoxe Române. Biserica de la Mălainița este, în prezent, unicul locaș de cult din Timoc în care serviciul religios se desfășoară în limba română, un simbol al afirmării identității culturale, lingvistice și religioase a românilor din Serbia de nord-est.

E.I.

Harul lui Ștefan Oroian

După mai multe expoziții la Seghedin și în orașele Roma, Veneția, Paris, Budapesta, Sibiu, Oradea, etc., artistul plastic român din Ungaria, Ștefan Oroian, și-a prezentat pe 27 noiembrie, în orașul de pe Tisa, o nouă expoziție de sculptură și pictură la Catedra de desen a Facultății din Seghedin (acolo unde Oroian și-a făcut studiile superioare). Vernisajul expoziției a fost deschis de criticul de artă *Szuromi Pál*, care a menționat:

„Artistul plastic folosește linia și culoarea pentru a reda diferite forme spațiale în spațiul bidimensional al operei sale de artă figurativă. Sigur că artistul plastic Ștefan Oroian este foarte bine cunoscut în rândul românilor din Ungaria. El lucrează cu acea pasiune și acea dăruire pe care numai harul o poate da unui artist. Ștefan Oroian este unul dintre cei care reușește să-și extragă ideile, esențele, și pe baza lor reușește să creeze imagini pe care le prezintă sub formă de lucrări, în cazul de față, realizate din tehnică mixtă, care depune situația de a contempla la rândul nostru, prin imaginile pe care ni le dă. Artistul reușește să ne introducă în lumea formelor realizate prin culoare și sigur că ceea ce face se încadrează în realitatea contemporană actuală. Eu sunt mulțumit și apreciez foarte mult arta lui Ștefan Oroian”, a spus criticul de artă din Seghedin.

Un număr însemnat de iubitori de artă, prieteni ai artistului plastic julan au onorat cu prezența la deschiderea expoziției. Printre aceștia s-a numărat și *PSS Siluan*, episcopul românilor din Ungaria și *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Julia. A. Butar

„Liniștea” lui Flavia Lupu la liceul din Julia

În seara de 8 decembrie, la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia a fost vernisată expoziția de pictură intitulată „Liniștea” a artistei *Flavia Lupu*, masterand al Universității Naționale de Artă din București. După mai multe expoziții în România, Flavia Lupu, a expus la ICR Veneția, în Ucraina, iar pentru vernisajul de la Julia, expoziția a fost adusă de la ICR Seghedin, unde au fost prezentate recent picturile sale moderne. După cuvintele de salut ale directoarei *Maria Gurzău Czeglédi*, la vernisajul expoziției, prof. univ. dr. *Onisim Colta*, artist plastic din Arad, a introdus publicul în universul tainic de forme și de teme al picturilor.

„Flavia Lupu vine cu un fond al locului, care sunt impregnate în memoria timpului. De exemplu, cei trei călăreți din picturile sale, parcă sunt niște stele de piatră cioplite, care vin de undeva de peste mare și sunt acolo așezați și aduși de apă. Artista a venit cu o lume de forme, pe care a prelucrat-o, și exact aici este sinceritatea ei pentru că nu s-a lăsat furată de București cu experimentele lui mai mult sau mai puțin sincere și trăite de-a adevăratelea. Ea vine cu tezaurul locului, îl prelucurează prin propriul filtru, îi dă căldura necesară, dar cu simțul și dorința de a

sparge forma, de a violenta un pic suprafața, care ține de școala lui *Petru Lucaci*, profesorul *Flaviei Lupu*, care agreează expresionismul abstract cu care are mare succes la galeriile din Paris. Ea face o sinteză interesantă. În lucrările sale creează niște contraste pe o suprafață de nisip așternute pe un colaj. Un proiect zgâriat în alb între curba superioară a panoului și rectagularitățile de mozaic pe care le aplică, parcă este o cooperare

cu materiile aduse din locul respectiv. Este tot o operare cu materii ale locului respectiv, aducând spiritul locului în tot ceea ce face. Are o gamă reținută parcă nu este pentru vârsta ei. Ea este foarte cumpătată în gama de culoare, ceea ce anunță o maturitate foarte grăbită, o încercare foarte rapidă”, a spus *Onisim Colta*.

Expoziția *Flaviei Lupu* va fi deschisă publicului julan până la sfârșitul lunii ianuarie. A.B.

Pe scurt...

JULA

Întâlnirea tradițională de Crăciun a membrilor Clubului Pensionarilor din oraș va avea loc la 19 decembrie, în sala festivă a sediului AȚRU. Un grup de copii ai Grădiniței românești vor prezenta vârstnicilor un program de poezii și cântece de iarnă. Programul va începe la ora 15.00.

SĂCAL

În cadrul unui program de Moș Nicolae, desfășurat în după-masa zilei de 5 decembrie la școala generală din localitate, elevii din Săcal au primit pachetul cu dulciuri de Moș Nicolae, oferit de Auto-guvernarea Românească din localitate.

APATEU

În deschiderea programelor menite să pregătească atmosfera cultural-spirituală a sărbătorilor Crăciunului, Asociația Românilor din Apateu va organiza un concert de colinde în biserica ortodoxă din loc. Programul va avea loc la 20 decembrie, cu începere de la ora 16.00.

CENADUL UNGURESC

Corul „Pro Musica” din Julia va concerta în localitățile românești. Duminică, 14 decembrie sunt așteptați de cenădeni în biserica ortodoxă din localitate unde, după Sfânta Liturghie, vor prezenta un buchet de colinde românești.

BUDAPESTA

În capela ortodoxă, duminică, 14 decembrie, va avea o slujbă comună a comunității românești și grecești. Sfânta Liturghie va fi săvârșită de preotul român *Marius Maghiaru* și preoții greci *Kalota József* și *Nacsinák Gergely András*.

APATEU

De Ziua Minorităților, pe 18 decembrie, de la ora 13.30, la Căminul Cultural din Apateu va avea loc un program cultural cu cântece și dansuri ale elevilor școlilor generale din Bedeu, Furta, Săcal, Pocei și Apateu, precum și a elevilor din Beiuș.

CHITIGHAZ

Martți, 9 decembrie, la școala generală, prof. univ. dr. *Mihaela Bucin*, a ținut elevilor din clasele 5-8 o prelegere despre Moș Nicolae, Moș Crăciun și despre obiceiurile de iarnă la români.

Tu crezi Biblia?

Tu crezi Biblia? Unii n-o cred! Alții spun că o cred, dar n-o trăiesc! Alții spun că Biblia este adevărată și demonstrează lucrul acesta prin punerea în practică vieților lor, învățăturile ei.

Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu. Dumnezeu a în-suflat oameni sfinți care au vorbit și au scris voia Lui. Unii pretind că Biblia este corectă din punct de vedere istoric și incorectă științific. Dacă acest lucru ar fi adevărat, atunci am putea să ne întrebăm dacă Biblia are cu adevărat răspuns la nevoile noastre spirituale.

Știați totuși că Biblia ne-a spus care este forma pământului, înainte de a ne-o dovedi Columbus? Isaia, unul din profeții Vechiului Testament, vorbind despre Dumnezeu în cartea sa la capitolul 40, versetul 22, zice: „El șade deasupra cerului pământului.”

Arheologii, în lucrările lor de explorare a pământului Bibliei, au găsit că datele istorice ale Bibliei sunt

exacte. De exemplu, arheologii au descoperit multe table babiloniene făcute imediat după potop care se referă la acest eveniment. Este clar astfel, că un potop a distrus pământul, așa cum spune Biblia, deși criticii fără credință tăgăduiesc acest lucru. Așa cum a zis marele savant Isaac Newton, „Sunt mult mai multe dovezile de autenticitate în Biblie, decât cele ale oricărei istorii (seculare) profane.”

Biblia ne redă fapte pe care noi nu le-am fi putut descoperi niciodată prin cercetare sau prin raționament. Aceste fapte au defațat cu lucruri spirituale. Biblia ne spune cum Dumnezeu vrea ca noi să trăim. Ea ne vorbește despre dragostea lui Dumnezeu pentru ființa umană și despre judecata iminentă asupra celor care îi resping mâna Lui plină de îndurare.

Biblia ne spune cum Domnul Isus Hristos a devenit om, cum a trăit pe pământ 33 de ani – ca să

ne arate cum să trăim. El a murit pentru păcat, păcatul nostru, și prin moartea Sa, toți cei care L-au primit, au păcatele iertate.

Învierea glorioasă a Domnului Isus Hristos nu este un mit, ci un fapt. El a înviat, arătându-ne și nouă că cel ce crede în El, într-o zi va învia pentru viața veșnică. Apoi, Domnul Isus Hristos S-a înălțat la cer și șade acum la dreapta lui Dumnezeu, mijlocind pentru noi. El va reveni în curând pe nori.

Toate aceste lucruri le învățăm din Biblie. S-ar putea ca tu să crezi deja aceste lucruri. Dacă este așa, de ce să nu înveți și mai multe din Biblie despre Dumnezeu, care vrea ca tu să trăiești? Nu este chiar așa de complicat. Dumnezeu, prin același Duh care a inspirat pe acei oameni sfinți să scrie, este gata acum și vrea să-ți descopere voia Lui cu privire la tine.

El își descoperă voia Lui prin Scriptură.

Meditații înainte de Crăciun

„...sfințiți în inimile voastre pe Hristos ca Domn? Fiți totdeauna gata să răspundeți oricui va cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blândețe și teamă, având un cuget curat; pentru ca cei ce bârfesc purtarea voastră bună în Hristos, să rămână de rușine tocmai în lucrurile în care vă vorbesc de rău.” (1 Petru 3:15-16)

Irod, procuratorul Iudeii din vremea în care S-a născut Domnul Isus, a fost un conducător foarte abil. El a construit palate, cetăți întărite, temple, apeducte, a restaurat templul din Ierusalim și a revigorat economia și comerțul. Pentru toate aceste realizări, el a ajuns să fie foarte respectat la Roma, rămânând în istorie sub numele de „Irod cel Mare!”

situație? Să nu mai aibă milă și dragoste față de copii și cei din propria familie? Cazul lui Irod ne arată că abuzul de putere poate genera păcate monstruoase.

Într-o lume în care goana după putere generează aceleași manifestări, trebuie să ne întrebăm: „cum ne pregătim pentru Crăciun?” Dacă în mijlocul societății în care trăim, ura și învrăj-

Viața lui s-a degradat însă din punct de vedere moral, ajungând până la decizii și manifestări paranoice. În una dintre acestea, el a cerut Romei permisiunea să-și execute soția și doi dintre fii, pentru înalta trădare. Cunosându-i faptele, prietenul său Augustus, cezarul Romei, a spus: „pentru mine este mai de preferat să fiu porcul lui Irod, decât fiul acestuia!”

În comunitatea creștină, Irod este cunoscut însă a fi cel care a dat cel mai sângeros decret prin care toți copiii de parte bărbătească cu vârsta mai mică de doi ani din Betleem, au fost omorâți. Prin acest plan diabolic, el a încercat să scape de un posibil pretendent la tron. Planul său însă nu a reușit, pentru că Cel pe care îl urmărea, a fost ocrotit și păzit de Dumnezeu în Egipt.

Urmărind însă viața și acțiunile lui Irod, ne putem întreba: „cum se poate ca un om să ajungă într-o așa

birea generează tensiuni tot mai mari, este bine să auzim ceea ce-a spus Ioan Botezătorul, când i-a anunțat pe cei din Iudeia, cum să se pregătească pentru venirea Împărăției: „Cine are două haine, să împartă cu cine nu are nici una; și cine are de mâncare, să facă la fel. Cine are o poziție de responsabilitate, să lucreze cu onestitate, iar cine are puterea, să nu abuzeze de ea!”

Un mare exemplu în acest sens este însuși Hristos, care deși a avut o poziție de autoritate și slavă, fiindcă ne-a iubit, a renunțat la putere, făcându-Se asemenea nouă, pentru că puterea corupe, pe când dragostea înobilează.

Doamne Dumnezeule; ajută-mă să învăț din actul întrupării Fiului Tău, cum să trăiesc în smerenie și să-i slujesc cu dragoste pe cei ce mă înconjoară, așteptând astfel vremea când Tu mă vei înălța.

Amin.

(Sursa: Misiune.ro)

Povestirea nașterii Mântuitorului la Timișoara

Biserica Baptistă Maranata din Timișoara ne invită la o călătorie în timp și vrea să trăim împreună emoțiile primului Crăciun!

Decor în aer liber cu căsuțe din lemn, torte, personaje în costume de epocă, ieslea cu Pruncul Isus, Iosif și Maria, animale, activități pentru copii, colinde, ceai cald și o atmosferă de sărbătoare.

Evenimentul va avea loc în zilele de 12, 13 și 14 decembrie, între orele 18:00

și 21:00 (după ora României), în curtea Bisericii Bap-

tiste Maranata din Timișoara. Intrarea este liberă!

Aradul are o nouă catedrală episcopală ortodoxă

Prima catedrală episcopală ortodoxă ridicată în România după Revoluție a fost sfințită sâmbătă la Arad. În fruntea unui sobor de înalți ierarhi, mitropoliți, arhiepiscopi și episcopi, printre care și Prea Sfințitul *Siluan*, Episcop al Julei, preoți și diaconi, Prea Fericitul *Daniel*, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a sfințit sâmbătă Catedrala Episcopală din municipiul Arad.

Peste 5.000 de oameni au asistat la ceremonie. Mulți credincioși au venit de la sute de km depărtare.

Piatra de temelie a noii Catedrale Episcopale având hramul „Sfânta Treime”, situată în Piața Drapelului din centrul municipiului Arad, a fost pusă de *PS Timotei Sevcicu*, episcopul Aradului, lenopolei, Hălmagiului și Hunedoarei, la data de 24 noiembrie 1991, sfințirea noului lăcaș de cult fiind făcută sâmbătă, la 17 ani de la începearea construcției.

Slujba de sfințire a noii catedrale a început sâmbătă dimineață, pe 6 decem-

brie, Patriarhul *Daniel* fiind întâmpinat la sosire de peste 3.000 de arădeni, aproximativ 1.000 dintre aceștia așteptându-l pe Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române pe platoul din fața lăcașului de cult, acolo unde, în ciuda ploii, au și urmărit slujba religioasă, deoarece incinta catedralei era arhiplină – informează *Agerpres*.

În prima parte a importantului eveniment religios, *ÎPS Laurențiu*, mitropolitul Ardealului, a sfințit paraclisul cu hramul „Sfântul Nicolae”, aflat la demisolul catedralei. Apoi, Prea Fericitul *Daniel*, aflat în fruntea unui sobor de înalți ie-

rarhi, între care *ÎPS Teofan*, mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *ÎPS Laurențiu*, mitropolitul Ardealului, *ÎPS Irineu*, mitropolitul Olteniei, *ÎPS Petru*, mitropolitul Basarabiei, *ÎPS Tedosie*, arhiepiscopul Dobrogei, *ÎPS Andrei*, arhiepiscop de Alba Iulia, precum și un număr de 12 episcopi, au purces la târnosirea Catedralei Episcopale.

După încheierea oficierei Sfintei Liturghii, Prea Fericitul *Daniel* a oferit noii Catedrale Episcopale o Evanghelie ferecată în aur, un Liturghier, ediție jubiliară, un set de odoare bisericești folosite la oficierea Sfintei Liturghii, iar *PS Timotei*, Episcop al Aradului, Hălmagiului, lenopolei și Hunedoarei, i-a oferit un engolpion nou, precum și o Cruce Patriarhală, în semn de prețuire pentru eforturile depuse la înălțarea acestui nou lăcaș de cult.

Noua Catedrală Ortodoxă „Sfânta Treime” a Aradului, singura construită după Revoluția din decembrie 1989 și una din cele mai mari catedrale ortodoxe din România, are o lungime de 58 metri, cu o lățime la abside de 36 metri și de 26 metri fără abside. Are înălțimea de 55 metri și un volum interior de 32.000 metri cubi, putând primi peste 2.000 de credincioși. Valoarea ini-

țială a devizului de lucrări a fost de aproximativ 5 milioane de dolari, valoare care însă a fost depășită.

În anul 2003, în catedrală au fost instalate cele cinci clopote turnate la prestigioasa fabrică *Grass Mayer* din Innsbruck, Austria. Iconostasul este opera sculptorilor arădeni de la *SC IMAR SA* (fosta Fabrică de mobilă) din Arad, racla în care se află moaștele Sf. Ioan „Gură de Aur”

a fost realizată la Moneția Statului pe cheltuiala *SIF Banat-Crișana*, iar candelabrele, sfintele vase și celelalte obiecte de cult de pe Sfânta Masă au fost aduse din Grecia de către credincioși jertfelnici.

În prima lună a anului viitor, vor începe procedurile de licitație pentru executarea picturilor interioare, lucrările urmând să înceapă cât mai repede posibil. (*Agerpres*)

Harul Sfântului Nicolae a coborât în Capela din Budapesta

De ziua Sfântului Ierarh Nicolae, în 6 decembrie și Capela Ortodoxă Română din Budapesta s-a pregătit de sărbătoare, spre marea bucurie a credincioșilor, dar și a copiilor. După oficierea Sfintei Liturghii de către preotul paroh *Marius Maghiaru*, copiii au avut marea bucurie de a se întâlni cu Moș Nicolae, care a sosit cu voie bună și cu un sac de dulciuri. Copiii s-au apropiat la început cu sfială, dar treptat au prins curaj și unii dintre ei i-au arătat moșului prin poezii și mici cântece că merită din plin cadourile aduse pentru ei.

În continuare a fost deschisă expoziția de goblen a membrilor Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta, prilej cu care a sosit și un grup de femei din cadrul Uniunii Femeilor din Bihor. După obiceiul românesc, ele nu au venit „cu mâna goală”, spre ma-

rea surpriză și bucurie a copiilor au adus în dar cărți de povești românești.

Viorica Cherteș, organizatoarea și animatoarea multor acțiuni ale uniunii femeilor bihorene, a mărturisit că s-au bucurat foarte mult

de invitația primită din partea asociației budapestane și s-au grăbit să dea curs acesteia din dorința de a crea posibilitatea unei colaborări pe termen lung, de a realiza proiecte comune.

În cadrul expoziției au fost pre-

zentate tablouri executate de doamna *Ana Nica*, pe care toți credincioșii o cunosc prin glasul dumneaei, cu care de aproape 20 de ani, duminică de duminică, însoțește Sfintele Slujbe din Capela Ortodoxă Română din Budapesta. De data aceasta, cei prezenți au putut admira goblenuri cusute de dumneaei în 1943 sau 1970, dar și unele de dată foarte recentă. Au mai fost prezentate reproducerile „Cap de fetiță” după Nicolae Grigorescu și „Cititoarea” după Jean-Honore-Fragonard, aparținând *Gabrielei Elekes*, precum și goblenuri executate de *Livia Árvai* și *Didina Zima*. Pentru toți cei sosiți au fost pregătite cu acest prilej gustări românești de post.

Expoziția a fost organizată cu sprijinul Autogovernării Românești din cartierul XI al Budapestei și va putea fi vizionată până la data de 15 decembrie. G.E.E.

La schiat

Cine va ajunge cel mai repede la cadouri? Caută cel mai scurt drum!

Moșul și cadourile

Grăbindu-se să împartă cât mai repede cât mai multe daruri copiilor, Moș Nicolae a pierdut niște cadouri. Căutați și legați împreună cadourile împrăștiatate cu cele din cercuri!

Colorați!

LAROUSSE

PENTRU
TINERET

Lumea în revoluție

În 1789, un popor se răzvrătește: prea multe inegalități în societate! Revoluția franceză răstoarnă monarhia, veche de 1000 de ani. Suveranii Europei se neliniștesc, e război. În 1848, Parisul și capitalele Europei sunt în fierbere. Ideea că fiecare națiune are dreptul să fie independentă, că fiecare individ are dreptul de-a fi reprezentat într-o adunare prin aleși, progresează: sunt primii pași decisivi spre democrație. În 1848, Marx și Engels publică Manifestul partidului comunist. În 1917 are loc revoluția rusă: apare primul stat socialist.

Revoluții politice, revoluții tehnice. Încă în 1750, în Anglia are loc o revoluție agricolă. Cultivarea pământului trebuie să aducă și profit: culturi noi, îngrășăminte, mașini agricole... Pentru a-și salva pădurile, tăiate pentru topirea minereului de fier, Anglia exploatează minele de cărbuni. Franța o urmează și ea cu revoluția sa industrială: primele uzine textile și producția de oțel... Inventarea căii ferate și a vaselor cu aburi zdruncină din temelii transportul de mărfuri, reduce distanța dintre oameni. Societatea se schimbă: orașele cresc și strâng la un loc un mare număr de muncitori, ce duc o viață de mizerie.

Cucerirea Bastiliei

Cucerirea Bastiliei a devenit simbolul revoluției franceze, marcând momentul decisiv în care poporul a trecut la arme. Dar 1789 este totodată anul înființării Adunării Naționale și al Declarației Drepturilor Omului și ale Cetățeanului.

Mașina cu aburi

Pusă la punct în secolul al XVIII-lea, această invenție a schimbat viața oamenilor. Motoarele cu aburi vor acționa mașinile agricole și pompele pentru aspirarea apei din galeriile de mină, vor învârti mașinile filaturilor... vor revoluționa transporturile.

Napoleon

S-a născut în 1769, în Corsica. Comandant al armatei Italiei în 1796. Primul

consul al Franței în 1799, după o lovitură de stat. Împărat în 1804. Victorios până în 1807 în toată Europa, în afară de Anglia. Este învins în 1814 și apoi, definitiv, în 1815, la Waterloo. Se estimează că aproape 800.000 de oameni au murit în războaiele napoleoniene!

Imperiile coloniale

La sfârșitul secolului al XIX-lea, Spania și Portugalia au pierdut aproape toate coloniile. Imperiul britanic este imens: Canada și Honduras în America, India, Birmania și Australia de cealaltă parte a globului. Franța posedă și ea un imperiu colonial de mai mult de 12 milioane de kilometri pătrați.

Revoluția rusă

În 1905, poporul rus se revoltă împotriva sortii sale mizerabile, dar țarul Nicolae al II-lea nu este învins. În februarie 1917 are loc o nouă revoltă. Este numit un guvern provizoriu. Lenin, principalul șef al bolșevicilor, lansează un apel către poporul rus: trebuie oprit războiul împotriva Germaniei, alese Sovietice (consilii) ale muncitorilor, țăranilor și soldaților. 25 octombrie: bolșevicii sunt la putere, formând primul stat socialist.

Waterloo

Săptămâna elevilor la liceul românesc din Jula

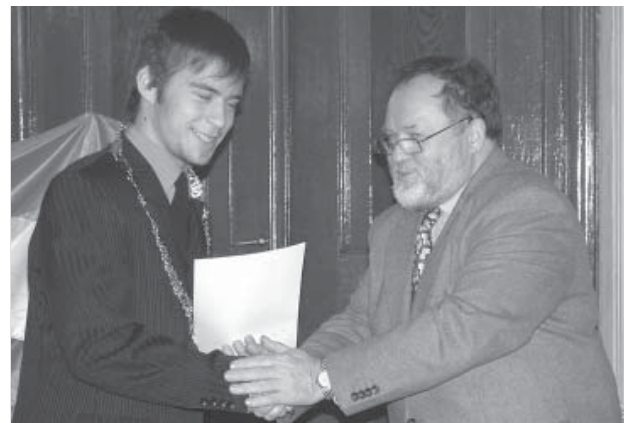
În zilele de 8-12 decembrie, la Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula s-a desfășurat „Săptămâna elevilor”, o săptămână plină de concursuri și programe distractive, în care elevii s-au întrecut în știință, sport, cântec și dans, etc. Programul săptămânii a început luni, 8 decembrie, cu alegerea directorului elevilor. Dintre candidații *Petru Butt* (clasa 10-a B), *Daniel Pilan* (clasa 11-a B), *Blaziu Ruja* (clasa 12-a A) și *Ioan Novac* (clasa 12-B), *Blaziu Ruja* a reușit să treacă cu succes probele la care au fost supuși, și să fie ales ca director al elevilor.

Despre celelalte competiții care s-au desfășurat de-a lungul unei întregi săptămâni vom reveni cu amănunte în numărul următor.

(În imagine, de la stânga la dreapta: *Petru Butt*, *Blaziu Ruja* și *Ioan Novac*) A.B.

David Cozma a fost instalat în funcția de primar-elev al Julei

Elevul *David Cozma* a fost ales primarul-elev al Julei în cadrul întrecerii „Zilele Elevilor din Jula”, organizat pentru a patra oară în toamna acestui an, în perioada 7-9 octombrie. În urma deciziei juriului, David, elevul de origine română al Liceului „Erkel Ferenc” din Jula va îndeplini funcția de primar-elev al orașului Jula, timp de un an, până la alegerea următorului primar. Pe 4 decembrie, în Sala Festivă a Primăriei, într-un cadru festiv a avut loc ceremonia de instalare a noului primar-elev. Ceremonia a fost condusă de viceprimarul *Szabó Árpád*. Noul primar-elev a depus jurământul în fața celor prezenți. Până în toamna anului 2009, el va reprezenta copiii și tinerii orașului Jula. În timpul mandatului său, primarul-elev trebuie să arate exemplu prin comportament și prin faptele sale pentru ceilalți tineri. De acum înainte, trebuie să ia parte la ședințele Uniunii Autoguvernărilor Elevilor din oraș, precum are posibilitatea să ia parte și la ședințele Consiliului Local orașenesc. A.C.

Jocuri pentru copii

Decupați pălăriile și fularele și îmbrăcați omul de zăpadă,
ca să nu-i fie frig!

Marcela Peneș

Săniuța

Zboară săniuța mea
Pe covorul alb de nea
lu-hu-hu! Ce lunecuș!
S-a făcut pe derdeluș!

Iat-o groapă-o ocolesc,
Dar în alta mă opresc.
Am căzut. Să plâng cumva?
Brazii drepti râd: Ha! Ha! Ha!

Așa-i iarna cazi, nu cazi,
Luneci chiuind la vale.
Ce noroc că ea a pus
Peste tot covoru-i moale!

Moș Nicolae și mămliguța la Seghedin

În ajun de Sfântul Nicolae, românii din Seghedin s-au adunat în mod tradițional pentru a sărbători, la restaurantul Aranyhal, alături de reprezentanții Consulatelor Generale ale României de la Seghedin și Jula, de prietenii lor din Desca, Macău și Cenadul Unguresc. Așa cum spunea domnul profesor *Gheorghe Petrușan*, pentru „a-i putea aduna pe românii noștri este nevoie de tradiție”, și această întâlnire a românilor din Seghedin este într-adevăr o tradiție la care se întâlnesc cu mult drag, de peste trei decenii, românii din acest oraș.

Cuvântul de bun venit al domnului profesor *Petrușan* a fost urmat de evocarea împrejurărilor istorice în care a avut loc unirea Principatelor Române, de către profesorul universitar *Petru Weber*, după care cei prezenți au cântat Hora Unirii, acompaniați la chitară de surorile *Livia* și *Angelica Daniel* din Chitig haz, care au susținut în cursul serii un program de muzică folk și colinde. Între timp a sosit și tradiționala mămliguță „à la Cîmpian”, care – în opinia gurmanzilor – este mai bună și mai gustoasă pe an ce trece, iar bucătarul șef

Așa se prepară
mămăliga
„à la Cîmpian”

Petru Cîmpian a fost felicitat și i s-a cântat „La mulți ani” pentru că recent a schimbat prefixul (nici nu știm ce urmează după 59...). După ce cei prezenți au savurat din felurile delicate de mămligă, au petrecut până târziu, discutând și colindând.

Organizatorii seratei au fost Autogovernarea Românească din Seghedin, Asociația Culturală a Românilor din Seghedin și Parohia Ortodoxă Română din Seghedin.

A. Butar

Vizita la Jula a femeilor de ajutor voluntar din Cluj

Săptămâna trecută, un grup de femei din România, membre ale asociației non-guvernamentale „Familia regăsită”, cu sediul la Cluj-Napoca, fiind într-un turneu prin mai multe orașe din Ungaria au vizitat și orașul Jula.

Venite de la Budapesta, unde s-au întâlnit cu reprezentanți ai asociațiilor și forurilor de ajutor social, au poposit și la Jula, unde au vizitat instituțiile mai importante din oraș, au trecut pe la Catedrala Sf. Nicolae, unde le-a întâmpinat *PSS Siluan*, la clubul pensionarilor români din oraș și la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

Asociația clujeană dispune de un program comun cu Ungaria, finanțat de UE, program prin care se urmărește să impulsioneze activitatea voluntarilor de vârstă a treia. Viziunea asociației clujene se referă la familii puternice și echilibrate, o societate mai responsabilă, mai bună, mai funcțională.

De aceea, voluntarii asociației ajută familii aflate în situații de criză, stimulează creșterea copiilor în mediul familial, mobilizează persoane care vor să-și ajute semenii, etc. – ne-a informat una dintre membrele active ale asociației, doamna *Corina Bodea* din Cluj.

A.B.

Fotodocumentar

Dăscălița Cornelia Magori din Bătania – a cărei mutare la ceruri este regretată de zeci de foști elevi de-ai săi – alături de foștii săi elevi din clasa a 2-a, de la Bătania, în anul 1953

(Fotografie din arhiva personală a unei foste eleve, *Cornelia Târnovan Nemeș* din Budapesta)

Moș Nicolae a venit și la copiii din Jula

Săptămâna trecută, copiii de la grădinița românească din Jula și de la școala și liceul „Nicolae Bălcescu” din oraș au intrat în atmosfera de basm a sărbătorilor de iarnă. Pentru ca atmosfera să fie superbă, bineînțeles că nu a lipsit mult iubitul Moș Nicolae, care a împărțit daruri. Copiii au fost cât se poate de încântați, că au avut ocazia să vorbească cu Moșul, să îi spună poezii, iar la final au primit pungi cu daruri. *Matei Covaci*, strănepotul renumiților muzicanți Delea și ne-

pot al lui *Iancu* din Micherechi, i-a făcut o surpriză Moșului, interpretând la vioară o melodie de Moș Crăciun binecunoscută de copii.

„A trebuit să pornesc cât de repede la drum, așa că am început cu mult înaintea de 6 decembrie, să le împart cadourile copiilor cuminți, pentru că am foarte multe invitații. A fost o acțiune frumoasă, de sărbătoare aici la Jula, iar copiii au recitat poezii și au cântat cântece, primind răsplătă pungi cu cadouri, dar întotdeauna primesc și

educatoarele și toți cei prezenți câte ceva de la mine din sac. În fiecare an mă pregătesc special pentru aceste zile, pentru că eu chiar mă simt ca un Moș Nicolae adevărat. Sunt copii care mă recunosc și șoptesc între ei „ăsta-i bace

Gheorghe”, dar eu le explic că există oameni care seamănă unul cu altul, iar eu sunt Moș Nicolae, și atât. Copiii sunt drăguți, mai ales când le vezi celor mici ochii lucind de bucuria că s-au întâlnit cu Moșul, vin la mine și se prezintă, îmi

spun fel de fel de lucruri, pentru ei importante, iar eu stau de vorbă cu ei și le ascult dorințele. E ceva fantastic să fii Moș Nicolae...”, ne-a mărturisit „Moșul” românilor din Ungaria, în persoana lui *Gheorghe Bagy*. A.B.

Moș Nicolae, printre copiii din Micherechi

Moș Nicolae nu i-a ocolit nici pe copiii grădiniței românești din Micherechi. Ziua de 5 decembrie a fost marcată de multe surprize pentru prichindei. Cizmulițele au fost pregătite pe coridor, care în timpul programului susținut de Teatrul de Păpuși „Pity-pang” din Jula, au fost umplute cu câte un pachet de dulciuri. Cântând cântece în așteptarea lui Moș Nicolae, unii copii de la grupa mică au plâns de emoții, fiindcă s-au întâlnit pentru prima dată cu Moșul, dar s-au

bucurat de cadoul cu dulciuri. Copiii din grupa mare și mijlocie s-au pregătit cu un buchet de cântece și poezii, alții au avut curajul chiar să se urce în brațele Moșului. Moș Nicolae, în aceeași după-masă, a dus cadouri și elevilor din cursul inferior al școlii generale. Îmbrăcat în roșu, cu barbă albă, Moș Nicolae i-a răsplătit pe elevi, a scos din sac cadouri pentru elevii cuminți, iar însoțitorul lui, drăcușorul negru, i-a speriat un pic cu nuiaua.

A. Cioca

Repere cronologice din anul 1989

ianuarie: Parlamentul maghiar acceptă pluralismul politic și ideea alegerilor libere.

17 martie: Ungaria semnează Convenția O.N.U. cu privire la statutul refugiaților. Ca urmare, nu va mai returna refugiații din țările comuniste. Aceasta va determina un exod masiv al est-germanilor dornici să emigreze în R.F.G., ceea ce va șubrezi regimul lui Erich Honecker. Totodată, va crește numărul românilor care se vor refugia în Ungaria.

mai: La radio Budapesta se menționează pentru prima dată numele lui Tőkés, în legătură cu cazul teatrului studențesc „Thalia”. Ulterior, Tőkés va fi mereu în atenția radioului și televiziunii maghiare.

4 iunie: În China are loc măcelul din Piața Tien An Men.

iunie: În Polonia, Solidaritatea câștigă alegerile.

iunie: Primul interviu televizat a lui Tőkés (la emisiunea Panorăma a TV Budapesta).

16 iunie: Liderul revoluției maghiare din 1956, Imre Nagy, este reînhumat cu onoruri oficiale.

august: În Polonia, Tadeusz Mazowiecki, reprezentant al Solidarității, devine prim-ministru.

27 august: La Chișinău, 300.000 de demonstranți cer proclamarea limbii române ca limbă oficială a R.S.S. Moldovenești.

31 august: În R.S.S. Moldovenească limba română este declarată limbă oficială.

izbucnesc conflicte violente între adepți ai Frontului Popular Moldovenesc (mișcare antisovietică) și forțele de ordine.

10 noiembrie: În Bulgaria, Petar Mladenov îl înlocuiește pe Todor Jivkov.

16 noiembrie: Petru Lucinschi îl înlocuiește pe Simion Grosu în funcția de prim-secretar al Partidului Comunist din R.S.S. Moldovenească. Revista „Literatura și Arta”, condusă de poetul Nicolae Dabija, și considerată principala publicație care susține Frontul Popular, va declanșa un deșantat cult al personalității domnilor Petru Lucinschi și Mircea Snegur.

23 noiembrie: Cu prilejul Congresul 14 PCR, un grup de muncitori de la Uzinele Mecanice Timișoara încearcă să provoace o grevă.

2–3 decembrie: Mihail Gorbaciov și George Bush se întâlnesc în Malta.

3 decembrie: Întreaga conducere de partid a R.D.G. demisionează sub presiunea străzii. Se formează un regim de tranziție care să pregătească alegeri libere.

4 decembrie: La Moscova are loc întâlnirea conducătorilor statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Este prezent și Nicolae Ceaușescu. „Scânteia” din 5 decembrie va relata: „În cadrul întâlnirii, tovarășul Mihail Gorbaciov a prezentat o largă informare în legătură cu desfășurarea și rezultatele întâlnirii sale din Malta cu G. Bush,

se instaurează un guvern majoritar necomunist.

10 decembrie: La slujbă, Tőkés își anunță enoriașii că în 15 decembrie expiră termenul de evacuare dictat de Judecătoria Timișoara, și îi cheamă să fie martori la această evacuare.

14 decembrie: La Iași, eșuează încercarea „Frontului Popular Român” (organizat de Ștefan Prutianu și Cassian Spiridon) de a convoca un miting anticeaușist în Piața Unirii.

15 decembrie: În fata casei pastorului Tőkés se adună lumea. La un moment dat, un securist este luat la bătaie. Seara se cântă (sfios) „Deșteaptă-te române” și se strigă lozinci.

16 decembrie: Demonstrația din fata casei pastorului Tőkés se extinde în întreaga Timișoara și capătă un caracter net împotriva regimului politic. Forțele de reprimare fac arestări.

17 decembrie: Dimineața, înainte de răsăritul soarelui, se fac arestări masive. Practic, oricine se plimba noaptea prin oraș, risca să fie arestat.

Manifestațiile continuă cu violență. După-masă și seara se va deschide focul împotriva manifestanților.

18–19 decembrie: Ca urmare a represiunii brutale din ziua de 17, manifestațiile anticeaușiste scad în amploare. Se trage în continuare în demonstranți.

20 decembrie: Mai multe întreprinderi timișorene intră în grevă. Sute de mii de manifestanți cer demisia lui Ceaușescu. La Consiliul Județean PCR și apoi la Operă se încheagă un comitet revoluționar. Prin tratativele duse cu primul ministru Constantin Dăscălescu se obține eliberarea majorității arestaților.

La ora 18 începe și în Lugoj manifestația anticeaușistă.

21 decembrie: Încep manifestații anticeaușiste la Arad (ora 8), Buziaș – jud. Timiș (ora 9), Sibiu (ora 9.45), Cugir – jud. Alba (ora 11), Târgu Mureș (ora 11.30), Caransebeș – jud. Caraș Severin, Reșița (ora 12), București (ora 12.40 – mitingul organizat de Ceaușescu se va întoarce împotriva acestuia), Brașov (ora 13 – după ce de dimineața fuseseră frământări în întreprinderi), Ghimbav – jud. Brașov, Făgăraș – jud. Brașov, Cluj (ora 15), Cișnădie – jud. Sibiu (ora 18), Nădrag – jud. Timiș (ora 18.45), Alba Iulia (ora 22.30).

22 decembrie: Dimineața încep manifestații anticeaușiste la Turda (jud. Cluj), Blaj (jud. Alba), Sfântul Gheorghe (jud. Covasna) și Craiova.

La prânz, Ceaușescu fuge din sediul C.C. cu elicopterul.

Seara, sub comanda nou instalatului Front al Salvării Naționale, începe lupta cu „teroriștii” (cine au fost aceștia – încă nu s-a aflat).

(Sursa: www.timisoara.com)

septembrie: În Bulgaria încep demonstrațiile prodemocratice.

octombrie: Încep demonstrații prodemocratice și în R.D. Germană.

7 octombrie: Vizita lui Gorbaciov în R.D. Germană.

9 octombrie: Liderul est-german Erich Honecker poruncește poliției să lichideze demonstrațiile anticomuniste, dar Egon Krenz se opune.

18 octombrie: Egon Krenz îl înlocuiește pe Erich Honecker la conducerea R.D.G.

9 noiembrie: Este dărâmat zidul Berlinului.

7 și 10 noiembrie: La Chișinău

președintele S.U.A., care a avut loc în zilele de 2–3 decembrie a.c.”.

Este adoptată o declarație în care conducătorii Bulgariei, R.D. Germane, Poloniei, Ungariei și Uniunii Sovietice afirmă: „introducerea trupelor statelor lor în R.S. Cehoslovacă, întreprinsă în 1968, a constituit un amestec în treburile interne ale Cehoslovaciei suverane și trebuie să fie condamnată (...) Istoria a confirmat cât de important este, chiar și în cea mai complexă situație internațională (...) să fie respectate cu strictețe principiile suveranității și independenței în relațiile dintre state”.

10 decembrie: În Cehoslovacia

O mare voce a încetat să mai cânte

Cântăreața Anca Parghel, care suferea de cancer ovarian, a încetat din viață vineri dimineața, 5 decembrie, la spitalul din Timișoara. Cântăreața a fost înmormântată, duminică, pe Aleea Artiștilor din Cimitirul Bellu din București, în aplauzele a circa 200 de persoane, fani, prieteni, apropiați și membri ai familiei. Cei doi fii ai Ancăi Parghel, *Ciprian și Tudor*, au spus că mama lor a vrut să fie condusă pe cel din urmă drum fără lacrimi. „Mama nu a vrut să plângă nimeni în momentul acestei despărțiri. Știu că ea acum zâmbește dintr-o lume a dreptilor, unde nu mai suferă”, a spus Tudor Parghel.

Anca Parghel s-a născut în 1957, la Câmpulung Moldovenesc. A absolvit Conservatorul din Iași și este una dintre cele mai cunoscute cântărețe de jazz din România.

Până în 1989, a predat canto, pian și improvizație la Liceul de Muzică din Suceava, în București, la Conservatorul de Muzică, în Belgia, la Bruges și Namur (La Marlagne), în Germania, la Hannover,

Ravensburg, la Conservatorul din Leipzig, München, Oldenburg, în Marea Britanie (la Silsoe și Cleolaine Workshops) și în Republica Moldova, la Chișinău, conform Wikipedia. Începând cu 1984, Anca Parghel a participat la marile festivaluri de jazz din București, Brașov, Sibiu, Costinești, Iași, Nürnberg, Leipzig, Varșovia, Leverkusen, Viena, Liege, Tübingen, München, Linz, Za-

greb, Varna, Lomza și Brașlava.

A cântat alături de muzicieni români cunoscuți precum Johnny Răducanu, Mircea Tiberian, Garbis Dedeian, dar și cu nume celebre din jazz-ul mondial (Billy Hart, Archie Shepp, Larry Coryell, Jean-Louis Rassinfosse, Philipp Catherine, Marc Levine, Claudio Roditi, Thomas Stanko, Ricardo Del Fra, Stephane Galland, Jon Hendricks Band și Klaus Ignatzek).

Solista Anca Parghel a ajuns la spitalul din Timișoara după ce, în urmă cu câteva zile, se internase într-o clinică de terapie naturistă și medicină alternativă din Belgrad. „Clinica Nova Vita este specializată în terapie naturistă și medicină alternativă. Ei au la activ destule reușite, iar în acest moment reprezintă una dintre ultimele speranțe în lupta cu cancerul. În acest moment, medicina convențională s-a înclinat în fața acestei boli, iar terapiile alternative sunt ultima noastră variantă”, scria un comunicat al Fly Records. Diagnosticată cu un cancer ovarian, după ce a avut și cancer la sân, artista a sperat ca terapiile alternative o vor ajuta să învingă boala.

Regele face Crăciunul la Săvârșin

MS Regele *Mihai I* al României, Regina *Ana*, Alteța Sa Regală *Principesa Margareta* și Alteța Sa Regală *Principele Radu* vor petrece, ca de obicei, Crăciunul la Săvârșin.

Familia regală este aș-

teptată la castelul de la Săvârșin din data de 13 decembrie și e posibil, deși aici nimic nu este bătut în cuie, ca regele și regina să își petreacă și Revelionul aici.

Un lucru e sigur: Regele

Mihai va ajunge la Săvârșin primul, în 12 decembrie, seara, cu mașina (pe care, cel mai probabil, o va conduce), în timp ce ceilalți membri ai familiei regale vor ajunge pe 13 decembrie cu trenul.

Cea mai lungă scrisoare adresată lui Moș Crăciun

Peste 1.000 de elevi brașoveni, cu vârste cuprinse între 8 și 14 ani, vor încerca să-i trimită lui Moș Crăciun cea mai lungă scrisoare, care va avea mesajul „Salvându-ne pădurile, ne salvezi copilăria”. Startul a fost dat luni, 8 decembrie, la Liceul „Andrei Mureșanu” din Brașov, iar acțiunea se va finaliza pe 18 decembrie.

Pe o rolă de hârtie de câteva sute de metri, care va circula în aproape toate școlile generale din municipiul Brașov, elevii vor scrie mesaje către Moș Crăciun pe

care îl roagă să intervină pe lângă oamenii mari pentru salvarea pădurilor, fără de care copilăria este în pericol. Elevii brașoveni vor încerca să stabilească un record, transmitând cea mai lungă scrisoare de până acum lui Moș Crăciun. Scrisoarea va fi trimisă de Poșta Română pe adresa moșului, la Arctic Circle, 96930, Rovaniemi, Finlanda. Evenimentul este organizat de Poșta Română, prin intermediul Direcției Regionale de Poștă Brașov, cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean.

Fotograful Marii Uniri

Singurele imagini fotografice din ziua de 1 Decembrie 1918 i se datorează lui Samoilă Mârza, născut în comuna Galtiu. Sunt păstrate 14 imagini de exterior, surprinse la Alba Iulia. Pentru că în Sala Unirii n-a fost primit, el a fotografiat mulțimile de români – scrie ziarul „Jurnal Național”.

Unirea Ardealului cu Regatul României a fost decisă în realitate de un grup restrâns – delegații posesori de mandat oficial. Alături de ei, mii de oameni au mers la Alba. Voiau unirea cu Țara. Printre ardelenii de rând, pe platoul lui Horea s-a aflat și fotografii Samoilă Mârza. Lui i se datorează singurele imagini de la eveniment, intra-

te apoi în manualele școlare.

Din fotografiile realizate în istorica zi de 1 Decembrie, Samoilă Mârza a făcut un album numit „Marea Adunare de la Alba Iulia în chipuri” și l-a trimis Regelui Ferdinand, prim-ministrului Ionel Brătianu, generalului Berthelot. Despre exemplarul primit, Nicolae Iorga menționa și în memoriile sale. Politicienii vremii au considerat fotografiile lui Mârza suficiente de grăitoare pentru a ilustra voința românilor din Ardeal de a se uni cu România.

Astfel că albumul a fost inclus și în documentația prezentată de delegația română la Conferința de Pace de la Paris.

Fotbal

Carla Kertei, în echipa de fotbal feminin din Jula

Întotdeauna suntem mândri de orice persoană care e din rândul nostru și ne întâlnim cu ea într-un loc deosebit. *Carla Kertei* s-a născut în Chișineu-Criș, doar de câțiva ani s-a mutat la Jula. Din clasa a 7-a învață la școala românească din Jula, iar acum e elevă în clasa a 11-a la Liceul „N. Bălcescu”.

– Cum te simți la liceu?

– Mă simt foarte bine. Acesta e al cincilea an de când învăț la Jula, așa că am foarte mulți prieteni în școală, și profesorii mă cunosc bine.

– Cum te-ai cunoscut cu fotbalul?

– De când eram fată mică, în vecini la noi au

venit la Jula să învețe, în primele zile am căutat-o pe antrenoarea *Molnárné Irénke*.

După ce m-am consultat cu ea am venit la primul antrenament, de atunci mă străduiesc să nu lipsesc niciodată.

– Pe care post joci?

– În general, joc înaintaș pe extrema stângă sau depinde de scor. Este când e nevoie să ajut linia apărării.

– De câte ori ai reușit să rușinezi portarii adversari?

– Din păcate, încă nu de multe ori. De când joc în echipa A, de atunci doar de două ori. Tocmai săptămâna trecută eu am reușit să înscriu al doilea gol con-

dreptate, dar mie îmi place mult să joc fotbal.

– Dragă Carla, în nume-

le tuturor suporterilor, îți dorim să fii sănătoasă, să nu te rănești, pe teren să

fii aspră și obraznică, și să ne întâlnim cu tine în echipa națională!

MIC

locuit în stradă mai mult numai băieți. În general ei numai fotbal au jucat, deci dacă nu am vrut să mă plictisesc și eu am jucat cu ei fotbal. La început a fost cam ciudat. Dar odată ce am crescut, așa am jucat tot mai bine. Băieții mă chemau pe imasă la fotbal.

– La Chișineu ai jucat în echipă?

– Din păcate, acolo nu am avut posibilitate, fiindcă nu a fost echipă. Am fost și la Arad să caut o echipă feminină, dar nu a existat așa ceva. M-am bucurat tare mult când am aflat că în Jula este o echipă foarte bună. Cum am

tra fetelor din Seghedin, unde am câștigat cu 4-1.

– Ai un jucător care îți este exemplu de urmat?

– Admir cum joacă mulți fotbaliști, dar nu am nici o persoană preferată. În echipă sunt mai multe fete pe care le admir, dar mai mult jocul lui Fülöp Diana și al lui Molnár Ágnes îmi place.

– Care ți-e scopul cu fotbalul?

– Până când sunt la Jula joc aici, apoi mai vedem unde o să continui. În orice caz, mama nu mă lasă să continui, zicând că din fotbal nu pot să trăiesc. Știu că pe undeva are și ea

Succesul micilor fotbaliști din Micherechi

Recent ați putut citi în această pagină despre *Dumitru Boca*, care este profesor de educație fizică din Micherechi. De data aceasta l-am căutat să ne povestească despre echipa de fotbal a școlii generale din comună. Discuția noastră a fost prilejuită de un mare succes.

– Te rog să ne spui la ce competiție ați participat?

– Competiția a fost organizată în localitatea Okány, de către Comisia de Sport a Elevilor din Județul Bichiș, fiind un campionat de fotbal de sală din zona Șercadului. Membrii echipei noastre au fost: *Mihai Sava, Martin Bondár, Zsolt Czesznak, Cristof Poiendan, Robert Ilișoi, David Perdi, Zsolt Tóth, Szabolcs Ruja, Valer Bodnar și Samuel Gherasim*.

Rezultatele noastre au fost următoarele: Micherechi – Crâstor 3-2; Micherechi – Zsadány 4-1; Micherechi – Okány 1-3. Cei mai buni jucători au fost: *Martin Bondár, Mihai Sava, Szabolcs Ruja, David Perdi, Zsolt Czesznak*, dar de fapt aș putea să-i înșir pe toți.

– Ce premii ați primit pentru locul 1?

– Bineînțeles, o medalie de aur.

– La ce competiții o să mai participați anul acesta?

– Anul acesta, asta a fost ultima competiție la care am participat, până în februarie va fi pauză.

– De câți ani joacă împreună echipa?

– Majoritatea copiilor joacă împreună de vreo 4-5 ani, dar în afara acestor jucători înșirați mai sunt 10-12 care participă la antrenamente.

– Cum v-ați pregătit pentru competiție?

– Săptămânal avem câte două ore de antrenament (din păcate numai atât), dar și la orele de educație fizică mai „furăm” câteva minute, când se poate.

– La ce competiții ați mai participat anul acesta și cu ce succes?

– La Okány, am obținut locul 1 în categoria III. La Jula, locul 2, la semifinalele județeană. Și am mai obținut la un concurs de la Seghedin, locul 1.

MIC

TVR 1

Luni 15 decembrie

6.00 Trezirea la apel 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel 9.00 Romanian Expres 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiunea în limba maghiară 16.00 Serial. Romanta îndrăgostiților 17.00 Descripție Moldaviei-România 2008 17.40 Sport Plus 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Battlestar Galactica 20.10 Ediție specială 21.15 Ziua luni, seara teatru - 0 scrisoare pierdută.

Ziua luni, seara teatru. O scrisoare pierdută

Marți 16 decembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Sport la minut 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Romanta îndrăgostiților 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Anatomia lui Grey 20.10 Ediție specială 21.15 Film. Viața și opțiunile lui Tristram Shandy.

Miercuri 17 decembrie

6.00 Trezirea la apel 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Sport la minut 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Serial. Romanta îndrăgostiților 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Agenția PSYCH 20.10 Prim plan 21.15 Film. Profesionistul.

Joi 18 decembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Sport la minut 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Romanta îndrăgostiților 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 Războinicii. Documentar 21.15 Film. Hindenburg.

Vineri 19 decembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Sport la minut 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Bazar 15.30 Magazin de protecție a mediului 16.00 Serial. Romanta îndrăgostiților 17.00 Europa ne privește 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 21.15 Film. El muerto.

Sâmbătă 20 decembrie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Povestea filmului 9.30 Arca lui Noe 10.30 Pe drumul mătășii. Documentar 12.00 De la Est la Vest 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Ne vedem la TVR 14.20 Andografia săptămânii 14.30 Ne vedem la TVR 16.00 Garantata 100% 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Afacerea „Colierul” 21.20 Film. Dispăruți.

Duminică 21 decembrie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Neliștea inteligentă 9.30 Serial. Hannah Montana 10.10 Viața satului 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Teazar folcloric 14.50 Parisul visurilor mele... 16.00 Prințesele lumii 16.15 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Visul unei nopți de iarnă 22.10 Film. Cum să ajungi o femeie de succes.

TVR 2

Luni 15 decembrie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Muzică și muzichie (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.45 Medalion folcloric (R) 12.45 Dincolo de cântec 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Flota regală britanică. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Viața lumii 19.30 Fotbal 20.30 Ora de știri 23.00 Film. Jocul întâinirilor.

Marți 16 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Flota regală britanică. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Lecția de ecologie 19.30 Bugetul meu 20.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Iubire în război.

Miercuri 17 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Flota regală britanică. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Un strop de energie 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Cu toată sinceritatea.

Joi 18 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri (R) 8.05 Serial. Centrul de frumusețe (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Flota regală britanică. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Aventura lui Poseidon.

Vineri 19 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnal regional 16.30 Flota regală britanică. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Planeta oamenilor 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Ora de știri 21.30 Bucătăria lui Jamie 22.30 Operațiuni speciale 23.00 Film. Arta de a fi bărbat.

Sâmbătă 20 decembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Serial. Miracole (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 9.35 Liber pe contrasens 10.35 Lumea de aproape (R) 11.00 Bugetul meu (R) 11.30 Queen 12.30 Atenție, se cântă! 13.30 Destinația România 14.00 Arena leilor 15.00 Între cer și pământ 15.30 D'ale lui Mitică 17.30 Serial. Profesoara detectiv 18.50 Serial. Crime imperfecte 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Ora de știri 22.30 Film. Ce țară minunată!

Duminică 21 decembrie

6.00 Maniacii (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.30 Un zămbet pe... 11.10 Film. Orgolii 13.00 H...ora prichindeilor 14.00 Bucătăria lui Jamie (R) 14.30 Dincolo de hartă 15.00 Atlas 15.30 Muzică și muzichie 17.00 Bazar (R) 17.30 Serial. Ballykisangel 18.50 Serial. Doctor Who 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Mercury 22.35 Film. Jerry și Tom.

Grupul Andante la H... ora prichindeilor

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

15 DECEMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviuul zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviuul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 DECEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviuul zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.40: Interviuul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 DECEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviuul zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviuul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 DECEMBRIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviuul zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviuul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 DECEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviuul zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviuul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: „Pe unde Europei” – magazin euroregional 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

21 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă ortodoxă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe unde medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

17 decembrie 2008 (mtv ora 13.55)

Reluare: 19 decembrie 2008 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

„De două ori dacă m-aș naște, tot preot și slujitor al Bisericii lui Hristos m-aș face!” Aceste cuvinte au fost spuse de mitropolitul Andrei Șaguna. Reorganizatorul Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania s-a născut la 20 decembrie 1808, la Mișcolț, în Ungaria. Datorită strădaniilor sale bisericești, culturale și politice, Andrei Șaguna a contribuit esențial la emanciparea poporului român. Acum, la aniversarea a 200 de ani de la nașterea sa, redacția română a pregătit un film documentar care, cu ajutorul unor specialiști, încearcă să prezinte marele mitropolit român.

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130

Fax: 66/465–142

Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

DEX
online

Dictionare ale limbii române

www.dexonline.ro

ECRANUL NOSTRU

poate fi văzut și pe internet:

www.mtv.hu

PPS Siluan, înconjurat de copii la hramul Catedralei

Sfântul Nicolae, patronul Greciei, Rusiei, precum și al multor orașe din Apusul Europei, este unul din cei mai populari sfinți ai creștinătății. Datorită multelor minuni pe care le-a săvârșit atât în timpul vieții, cât și după trecerea la cele veșnice, el este supranumit și „Făcătorul de Minuni”. Sfântul Nicolae este cunoscut și mulțumită activității sale caritabile și de într-ajutorare a săracilor. Se cunosc relatările în care acesta lasă pungi cu galbeni fetelor sărace, care nu aveau posibilitatea realizării unei nunți și ajungeau în pragul desfrâului. Mai multe legende bazate pe bunătatea și iubirea sa au dus la apariția Moșului, cum este considerat de copii Sfântul Nicolae.

Ziua Sfântului Nicolae este o însemnată zi de sărbătoare și pentru românii din Ungaria, când străvechea Catedrală Sfântul Nicolae își sărbătorește hramul și când atât românii din Julia, cât și cei din satele românești din împrejurimi se adună să se roage împreună. Deoarece anul acesta pe 6 decembrie, PSS Siluan, Episcopul Julei însoțit de câțiva preoți au ținut să participe la slujba de sfințire a noii Catedrale Ortodoxe de la Arad, oficiată de Prea Fericitul Patriarh Daniel, sărbătoarea hramului la Catedrala din Julia s-a ținut joi, 4 decembrie. La sărbătoarea hramului este deja o tradiție ca copiii de la grădinița, școala și liceul românesc să participe la Sfânta Liturghie, astfel sărbătoarea hramului fiind

ținută în cursul săptămânii, au putut fi aduși la biserică toți copiii de la instituțiile amintite. Când biserica s-a umplut de copii, în ochii Prea Sfințitului Siluan s-a putut citi bucuria pe care a simțit-o în acele momente.

Sfânta Liturghie arhierască a fost săvârșită de Prea Sfinția Sa, înconjurat fiind aproape de toți preoții Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de grupul „Psalmodia” de la Oradea, condus de *prof. dr. univ. Mihai Brie*. La Sfânta Liturghie au onorat cu prezența *Constantin Iuliu Aron*, consul general al României la Seghedin, însoțit de soția sa, doamna

Dorina Aron, și *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Julia. La sfârșitul Sfintei Liturghii, după ce Prea Sfințitul Siluan a cuminat toți copiii ortodocși prezenți, care nu au împlinit încă șapte ani, s-a binecuvântat coliva, care a fost mai apoi împărțită credincioșilor.

Moș Nicolae este cel care deschide luna cadourilor, pentru copii și pentru că

obiceiul venirii lui Moș Nicolae este foarte vechi la români și este una dintre cele mai importante sărbători ale anului, în special pentru cei mici, copiii români de la grădinița din Julia și cei de la școala generală au pregătit o mică serbare pentru Moșul, după care, așa cum se obișnuiește în fiecare an, au fost răsplătiți cu pachete de dulciuri și moși din ciocolată. **A. Butar**

FOAIA
românească
12 decembrie 2008
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2008: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.